

การบริหารจัดการชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
จังหวัดนครศรีธรรมราช
**Community Business Management on Self-Sufficiency Economy in Nakhon
Si Thammarat Province**

พิชณูพัฒน์ เพ็ญมาศ, เพ็ญพิศ ศรีประเสริฐ,
นัตติกานต์ สมนึก, ปัญจพร เกื้อนุ้ย และ เบญจา ทองพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**Pitchayut Penmas, Piangpis Sripraseart,
Nuttigan Somnuk , Panjaporn Kuenui and Benja Thongpun**
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : penmas.p@gmail.com

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มอาชีพตำบลกรุงชิง อำเภอเทพา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของการจัดการธุรกิจชุมชนและองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 300 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการผลิต และการจัดการด้านบัญชีและการเงิน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการชุมชนโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.99 (S.D.=0.79) ส่วนความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้และคุณธรรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.81 (S.D.=0.76)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยองค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของการจัดการธุรกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การจัดการธุรกิจชุมชน; ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง; ผู้บริหาร

Abstracts

This Research Community Business Management on Self-Sufficiency Economy in Krung Ching Sub District, Nopphitam District Nakhon Si Thammarat Province. The objectives of this research were 1) to analyze composition of the sufficiency economy philosophy affected the community business management 2) To study the characteristics of professional groups, including the average monthly income, duration of the business career groups, and trained community members in business management, affected the community business management. Stratify Purposive sampling technique were used to arrive at 300 samples, and a questionnaire was administered to collect data, which were analyzed by quantitative analysis methods. The descriptive statistics used in data analysis was based on the commutative frequency for percentage, mean, standard deviation.

The result showed that production management, human resource management, marketing management, and financial management and accounting were an important component of business management community Mean 3.99 (S.D.=0.799). The criterion of moderation, reasonableness, immunity, knowledge, and morality were an important component of the sufficiency economy philosophy Mean 3.81 (S.D.=0.764).

The result of hypothesis testing show that the effects of sufficiency economy philosophy affected the community business management had a statistically significant effect on the components of community business management.

Keywords: Community Business Management; Self-Sufficiency Economy; Executive

บทนำ

ลักษณะของธุรกิจชุมชนนั้นเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก หากแต่เน้นการ สร้างงานในท้องถิ่นให้มากขึ้นเป็นหลัก รายได้จากการขายอาจไม่จำเป็นต้องสูงนักในระยะเริ่มแรกโดย มีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ได้เป็น สำคัญ ซึ่งธุรกิจชุมชนมีลักษณะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีความคล่องตัวในการบริหาร รายได้จากยอดขายในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก ต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ การติดต่อและการให้บริการกับลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด การเริ่มต้นธุรกิจทำได้ง่าย ธุรกิจชุมชนแบ่งออกเป็น 4 ประเภทตามการประกอบการ ได้แก่ ธุรกิจผลิต ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจค้าส่ง และธุรกิจ บริการ สำหรับธุรกิจชุมชนมีความสำคัญในการเปิดโอกาสให้มีการประกอบการ ก่อให้เกิดการว่าจ้างงาน ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและลดปัญหาสังคมที่เป็น ภัยคุกคามประเทศชาติธุรกิจชุมชนจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีระบบของการจัดการที่ดี ซึ่งศาสตราจารย์สุขศรีวงศ์ (2551 : 32) ได้ให้ความหมายของการจัดการ หมายถึง การทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทางการจัดการ ซึ่งรวมถึงกิจกรรมหลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การชี้นำ และการควบคุมองค์การ สำหรับการจัดการโดยทั่วไปนั้นจะเน้นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการการตลาด การจัดการการผลิต และการจัดการ การเงินและบัญชี

ในการจัดการธุรกิจชุมชนนั้นควรนำหลักแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย โดยทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2549 : 21) และการจัดการธุรกิจชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองในชนบทที่ กลายเป็นกระแสทั่วไปในสังคมไทยครั้งแรกภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน พระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 นอกจากนี้แนวทางในการปฏิบัติมีหลักคิด และทิศทางในการดำเนินการ โดยเน้นจุดสำคัญ ได้แก่ 1) เน้นที่การพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนชนบท 2) ให้ความสำคัญกับการผลิตในภาค การเกษตร 3) เน้นที่ความพอเพียงและการพยายามพึ่งตนเองเพื่อลดความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก ต่างๆ 4) ใช้ศักยภาพทางด้านต่างๆ ของตนเองหรือที่มีอยู่ภายในชุมชนเป็นหลัก 5) เน้นที่กิจกรรมการผลิตมากกว่าการซื้อขายแลกเปลี่ยน และ 6) มีการนำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการเพื่อการพัฒนากิจกรรมต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 86) จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอนบพิตำมีจำนวนประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ตั้งแต่ปี 2559 มีกลุ่มเกษตรกร จำนวน 4,088 กลุ่ม

สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราชมีประชากรจำนวน ทั้งหมด 1,552,53 คน แบ่งเป็น ชาย 768,887 คน หญิง 783,643 คน ประชากรแยกกับอำเภอต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 271,126 คน อำเภอพรหมคีรี 37,467 คน อำเภอลานสกา 40,875 คน อำเภอฉวาง 67,425 คน อำเภอพิปูน 29,269 คน อำเภอเชียรใหญ่ 43,500 คน อำเภอชะอวด 86,558 คน อำเภอท่าศาลา 112,565 คน อำเภอทุ่งสง 159,924 คน อำเภอนาบอน 27,077 คน อำเภอทุ่งใหญ่ 73,994 คน อำเภอปากพนัง 99,969 คน อำเภอร่อนพิบูลย์ 81,976 คน อำเภอสิชล 99,283 คน อำเภอขนอม 30,234 คน อำเภอหัวไทร 66,679 คน อำเภอบางขัน 46,752 คน อำเภอฉ่ำพรรณรา 19,178 คน อำเภอจุฬาภรณ์ 31,481 คน อำเภอพระพรหม 43,391 คน อำเภอนบพิตำ 33,183 คน อำเภอช้างกลาง 30,081 คน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ 31,549 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 271,126 คนและอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดคืออำเภอฉ่ำพรรณ (ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง, 2558: ออนไลน์)

การจัดตั้งกลุ่มอาชีพริเริ่มมาจากการมีรายจ่ายมากกว่ารายรับเป็นเพราะว่าแต่ละครอบครัวต้องการการมีรายได้เสริมเพื่อให้พอต่อค่าใช้จ่ายจึงต้องมีการประชุมสมาชิกในหมู่บ้านเพื่อหารายได้โดยการเขียนโครงการของบสนับสนุนงบจากภาครัฐเพื่อนำมาลงทุนในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อหารายได้เช่น กลุ่มทุเรียนกวน กลุ่มทุเรียนทอด กลุ่มกล้วยทอด กลุ่มเครื่องแกงและอื่นๆ เพื่อหาแนวทางการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนเป็นการเริ่มต้นจากการหาวัตถุดิบจากสวนของตนเองเริ่มจากผลไม้สดและผลไม้สุกที่นำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลไม้ที่มีราคาถูกในท้องตลาดเพื่อนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ให้กับ ครอบครัว

เป็นการเริ่มต้นสร้างกลุ่มอาชีพและได้รับการสนับสนุนจากโครงการรัฐบาลในการดำเนินงานในการผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานเพื่อนำไปขายในท้องตลาดกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มมีความสามัคคีเข้าใจซึ่งกันและกันมีความเสียสละอดทนให้เกียรติซึ่งกันและกันจึงอยู่ร่วมกันได้จึงเกิดกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มขึ้นมา ดังนั้นการทำวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเศรษฐกิจชุมชนโดยมีการบริหารจัดการด้านดังต่อไปนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการจัดการการตลาด ด้านการจัดการการผลิต ด้านการจัดการการเงิน โดยมีความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่มอาชีพเศรษฐกิจชุมชนเป็นผู้ร่วมดำเนินงานแนะนำการบริหารจัดการออกมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพเศรษฐกิจชุมชน เพื่อจะเพิ่มศักยภาพการทำงานที่มีคุณภาพของแต่ละกลุ่มอาชีพในชุมชนและเป็นการดำรงไว้ซึ่งกลุ่มอาชีพเศรษฐกิจของชุมชนเอาไว้ให้มีอยู่อย่างต่อเนื่องและให้รุ่นต่อไปสามารถนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มอาชีพให้ได้อย่างยั่งยืนและเพื่อเข้าไปศึกษาในการบริหารจัดการการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มอาชีพมีการบริหารจัดการในลักษณะอย่างไร มีประสิทธิภาพที่ดีหรือไม่ หากการวิจัยพบว่าในกลุ่มอาชีพมีการบริหารจัดการที่ไม่ชัดเจนผู้ร่วมวิจัยจะหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพ

เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีการบริหารจัดการงานที่ดีและมีคุณภาพโดยเน้นการจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน เป็นจุดสำคัญในการนำมาบริหารกลุ่มอาชีพให้มีคุณภาพและทุกคนในกลุ่มอาชีพสามารถนำความรู้ด้านการบริหารจัดการไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนสามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการกับกลุ่มอาชีพอื่นๆ ในสถานที่อื่นๆ ได้อีกมากมาย การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพครั้งนี้ นอกจากการมุ่งเน้นการบริหารจัดการแล้วยังใช้เป็นแนวทางในการทำงานในชีวิตประจำวันได้อีกด้วยและเป็นการทำให้กลุ่มอาชีพสามารถเพิ่มจำนวนมากขึ้นและได้มีการปริมาณเป็นวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกลุ่มอาชีพเหล่านี้เป็นการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนร่วมกันก่อตั้งอาชีพเสริมได้ เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนและเป็นจุดเด่นให้กับชุมชนการที่มีกลุ่มอาชีพในหมู่บ้านเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งกว่าได้ ดังนั้นการทำวิจัยการศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเศรษฐกิจชุมชนในตำบลลุงสิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้ได้เข้าไปร่วมวิจัยการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพทั้ง หมู่ 7 หมู่ 8 หมู่ 9 จำนวน 300 คนเพื่อช่วยเพิ่มแนวทางมีคุณภาพที่ดีแก่กลุ่มอาชีพทุกกลุ่มและเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้การบริหารจัดการในการบริการต่อไป

เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกรดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มอาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำผลของการวิจัยไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการธุรกิจชุมชนและองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ สมาชิกในกลุ่มอาชีพจำนวน 6 กลุ่มอาชีพในตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราชคือ กลุ่มทุเรียนทอด กลุ่มเครื่องแกง กลุ่มสตรี กลุ่มปุ๋ยหมักชีวภาพ กลุ่มการปลูกทุเรียนนอกฤดู และกลุ่มปลูกกล้วยไข่ ส่วนด้านพื้นที่ คือ ประชากรที่อาศัยในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สมาชิกในกลุ่มอาชีพจำนวน 6 กลุ่มอาชีพ ซึ่งคณะผู้วิจัยทราบจำนวนสมาชิกจึงเก็บแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 300 คนโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หมู่ที่	ชื่อกลุ่มอาชีพ	จำนวนสมาชิก
7	1. กลุ่มทุเรียนทอด	15
	2. กลุ่มเครื่องแกง	15
	3. กลุ่มสตรี	15
	4. กลุ่มปุ๋ยหมักชีวภาพ	15
	5. กลุ่มการปลูกทุเรียนนอกฤดู	20
	6. กลุ่มปลูกกล้วยไข่	20
8	1. กลุ่มทุเรียนทอด	15
	2. กลุ่มเครื่องแกง	15
	3. กลุ่มสตรี	15
	4. กลุ่มปุ๋ยหมักชีวภาพ	15
	5. กลุ่มการปลูกทุเรียนนอกฤดู	20
	6. กลุ่มปลูกกล้วยไข่	20

9	1. กลุ่มทุเรียนทอด	15
	2. กลุ่มเครื่องแกง	15
	3. กลุ่มสตรี	15
	4. กลุ่มปทุมหมักชีวภาพ	15
	5. กลุ่มการปลูกทุเรียนนอกฤดู	20
	6. กลุ่มปลูกกล้วยไข่	20
รวม		300

2. เครื่องมือการวิจัย

สำหรับงานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบคำถามปิด (Closedform Question) ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิด (Closedform Question) แบบเลือกตอบ (Check list) โดยมีแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการให้ความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจชุมชน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Closedform Question) แบบวัดเจตคติแบบของ Likert (Likert's scale) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท อันตรภาค (Interval Scale) จำนวน 18 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชน มีลักษณะ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Closedform Question) แบบวัดเจตคติแบบของ Likert (Likert's scale) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) จำนวน 15 ข้อ

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการธุรกิจชุมชนโดยภาพรวมมีค่าเข้าใกล้ 1 ซึ่งผ่านเกณฑ์การทดสอบความน่าเชื่อถือที่ระดับ 0.7 สำหรับการวิเคราะห์รายด้านด้วยค่าความน่าเชื่อมั่น พบว่า ทุกองค์ประกอบของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ (0.80) ความมีเหตุผล (0.75) การมีภูมิคุ้มกันดี (0.72) ความรู้ (0.86) และคุณธรรมมี (0.82) ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเกิน 0.70 และองค์ประกอบของการจัดการธุรกิจชุมชน ได้แก่ การจัดการด้านการผลิต (0.79) การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ (0.74) การจัดการด้านการตลาด (0.91) และการจัดการด้านการบัญชีการเงิน (0.85) มีค่าเข้าใกล้ 1 เช่นเดียวกันจึงสรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและมีความสอดคล้องภายในชุดเดียวกันสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบคำถามปลายปิด (Closedform Question)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

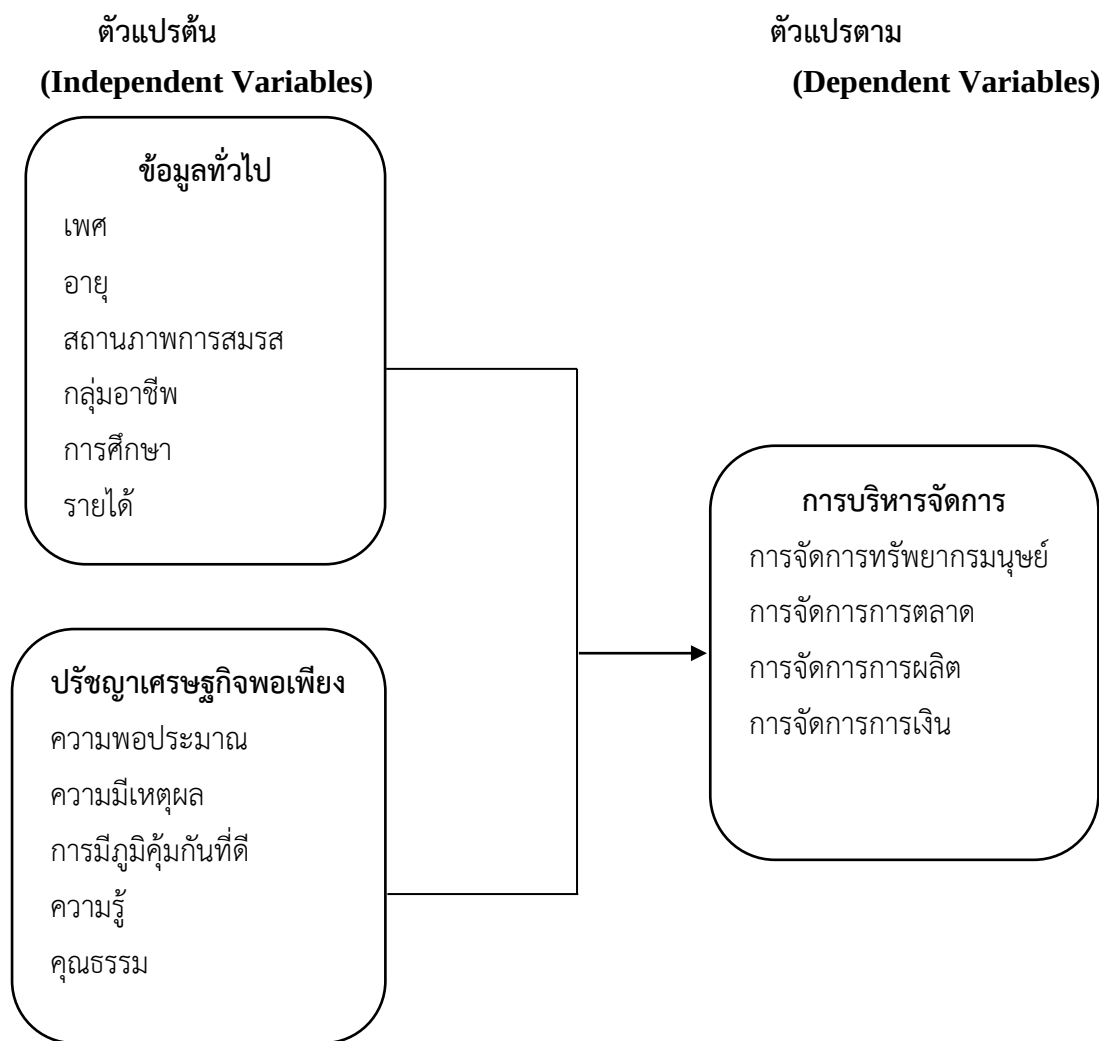
ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิด (Closedform Question) แบบเลือกตอบ (Check list) โดยมีแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 11 ข้อ ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) 1. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการให้ความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจชุมชน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Closedform Question) แบบวัดเจตคติแบบของ Likert (Likert's scale) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท อันตรภาค (Interval Scale) จำนวน 18 ข้อ ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการธุรกิจชุมชน มีลักษณะ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Closedform Question) แบบวัดเจตคติแบบของ Likert (Likert's scale) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale) จำนวน 15 ข้อ ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารจัดการชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 211 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 และเพศชาย 89 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 อายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 102 คน คิด

เป็นร้อยละ 34.0 มีสถานภาพสมรส จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 83.0 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 โดยรายได้ปัจจุบันของกลุ่มอาชีพเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,000 – 19,999 บาท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0

2. การวิเคราะห์ปัจจัยความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความสำคัญ
ความพอประมาณ	3.00	0.68	ปานกลาง
ความมีเหตุผล	4.00	0.77	มาก
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.03	0.78	มาก
ความรู้	3.95	0.79	มาก
คุณธรรม	4.07	0.77	มาก
รวม	3.81	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.81 (S.D. = 0.764) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 (S.D. = 0.776) รองลงมาคือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 (S.D. = 0.789) ด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 (S.D. = 0.775) ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 (S.D. = 0.793) ด้านความพอประมาณอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 (S.D. = 0.689) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ปัจจัยการจัดการธุรกิจชุมชน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการจัดการธุรกิจชุมชน

การจัดการธุรกิจชุมชน	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความสำคัญ
การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์	4.06		มาก
การจัดการด้านการตลาด	0.744		มาก
การจัดการด้านการผลิต	3.92	0.821	มาก
การจัดการด้านการบัญชีและการเงิน	4.04	0.762	มาก
	3.94	0.871	

รวม	3.99	0.799	มาก
-----	------	-------	-----

จากตาราง 3 พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.99 (S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 (S.D. = 0.74) รองลงมาคือ การจัดการด้านการผลิตอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 (S.D. = 0.76) การจัดการด้านการบัญชีและการเงินอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 (S.D. = 0.871) และการจัดการด้านการตลาดอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 (S.D. = 0.82) ตามลำดับ

การทดสอบตามสมมติฐาน

ลำดับ	สมมติฐาน	สถิติที่ใช้	Sig.	ผลการทดสอบ
1	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความพอประมาณส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
2	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความพอประมาณส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการตลาด	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
3	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความพอประมาณส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการผลิต	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
4	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความพอประมาณส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการเงิน	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
5	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความมีเหตุผลส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
6	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความมีเหตุผลส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการตลาด	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
7	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความมีเหตุผลส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการผลิต	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
8	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความมีเหตุผลส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการเงิน	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
9	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการตลาด	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
10	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการผลิต	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ

11	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการเงิน	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
12	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความรู้ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์	One-way ANOVA	.000	ยอมรับ
13	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความรู้ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการตลาด	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
14	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความรู้ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการผลิต	One-way ANOVA	.000	ยอมรับ
15	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านความรู้ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการเงิน	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
16	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านคุณธรรมส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
17	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านคุณธรรมส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการตลาด	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
18	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านคุณธรรมส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการผลิต	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ
19	การให้ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจชุมชนด้านคุณธรรมส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการเงิน	One-way ANOVA	0.00	ยอมรับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

องค์ประกอบของปัจจัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษาการจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้ และคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.81 (S.D. = 0.764) ซึ่งมีการทดสอบทางสถิติมาสนับสนุนว่าเป็นองค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ทองทิพา วิริยะพันธ์ (2550 : 7) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ได้แก่ 1) ใช้ทางสายกลาง โดยเน้น การดำเนินชีวิตหรือการดำเนินงานในลักษณะไม่เร่งรัดหรือเขื่องช้าจนเกินไป มีความพอดีอยู่อย่าง ประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ ไม่หลงกระแสวัตถุนิยม มีอิสรภาพ สร้างพื้นฐานความมั่นคง ให้กับชีวิตทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ 2) ให้

ความสำคัญกับความพอประมาณ โดยยึดหลักความมี เหตุผล และตั้งอยู่บนพื้นฐานความไม่ประมาท ใช้สติปัญญาในการพิจารณาเรื่องต่างๆ 3) ให้ ความสำคัญกับการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความพอเพียงทั้งในด้านวัตถุและด้าน จิตใจ เป็นการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ให้รู้จักคำว่าพอ ขจัดความโลภให้น้อยลง ให้มีความสุขทั้งทางกาย จิตใจ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ก่อความวุ่นวายให้แก่ สังคมโดยรวม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้มนุษย์รู้จักการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด รู้จักความพอเพียง รู้จักการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีควรผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 5) ด้านเศรษฐกิจ ควรให้ความสำคัญกับหลักการประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นทุกด้าน ลดการฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ ยึด หลักพออยู่พอกิน พอใช้หลักเลี่ยงการก่อหนี้ที่ไม่มีผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่า

องค์ประกอบของการจัดการธุรกิจชุมชน

ผลการศึกษาการจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการผลิต และการจัดการด้านบัญชีและการเงิน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างแท้จริงของการจัดการธุรกิจชุมชนมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3.99 (S.D. = 0.79) โดยการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของเย็นใจ เลาหวณิช (2545 : 46-52) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพล ศิริบุษยา (2549 : 6) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการธุรกิจชุมชนประเภทเครื่องหนัง ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี และนอกจากนี้ องค์ประกอบของการจัดการธุรกิจชุมชนทั้ง 4 ด้านยังมีความแตกต่างจากงานวิจัยในต่างประเทศ เช่นงานของ Miller N.J. and Besser T.L.(2000 : 68-85) ที่ค้นพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการธุรกิจชุมชนมีสำคัญมี 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานภายในชุมชน การพัฒนาทางเลือกให้หลากหลาย การร่วมมือกับธุรกิจชุมชนกลุ่มอื่น การพัฒนาความเชี่ยวชาญให้แก่ผู้ประกอบการและผู้จัดการ และการสร้างเครือข่ายกับธุรกิจนอกชุมชน ส่วนงานของ Jackson E. T. (2004 : 65-81) ได้เพิ่มเติมองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการธุรกิจชุมชนว่า ควรมีการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและกันระหว่างชุมชน การเป็นผู้ประกอบการ การเผยแพร่ความรู้ และการ ทำข้อตกลงร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

นอกเหนือจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนแล้ว ยังคงมีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจชุมชน เช่น ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หรือภาวะผู้นำของหัวหน้าในชุมชนนั้น ๆ ดังนั้นจึงควรนำประเด็นดังกล่าวมาทำการศึกษาต่อยอดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์

ผลของการวิจัยค้นพบว่า การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการผลิต และการจัดการด้านบัญชีและการเงิน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการธุรกิจ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *การจัดการและวางแผนธุรกิจ*. กรุงเทพมหานคร: ศรีสยาม พริ้นท์แอนด์แพคค์.
- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2549). *คู่มือปฏิบัติการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน*. สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน.
- ทองทิพภา วิริยะพันธ์. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียง : ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลสมัยจำกัด.
- ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง. (2558). จำนวนประชากร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: https://stat.bora.dopa.go.th/stat/y_stat58.htm
- เย็นใจ เลหาณิช. (2545). *การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 4 (12), 46-52.
- ทองทิพภา วิริยะพันธ์. (2550). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: อินฟอร์มีเดีย บุ๊คส์.
- ธีระพล ศิริบูชา. (2549). *การจัดการธุรกิจชุมชนประเภทเครื่องหนัง (รองเท้า) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหานจังหวัดอุดรธานี*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2551). *การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จี พี ไซเบอร์พริ้นท์.
- Miller N. J. and Besser T. L. (2000). *The importance of community values in small business strategy formation: Evidence from rural Iowa*. Journal of Small Business Management. 38 (1), 68-85.
- Jackson E. T. (2004). *Community Innovation Through Entrepreneurship: Grantmaking in Canadian Community Economic Development*. Journal of the Community Development Society. 35 (1), 65-81.